

tribution, herunder udgiveren, kan derimod almindeligvis ikke straffes.

Som hovedregel bærer redaktøren ansvaret for alt det unavngivne (anonyme) stof, herunder artikler skrevet under pseudonym. Herigennem sikres det, at anonymiteten kan opretholdes. Når redaktøren kan drages til ansvar, er der nemlig normalt intet incitament til eller behov for at søge forfatteren eller kilden afsløret. Redaktøren kan altså gøres ansvarlig uden at have udvist konkret skyld, dvs. på objektivt grundlag.

For navngivne artikler bærer den navngivne forfatter derimod som hovedregel alene ansvaret efter dansk rets almindelige ansvarsregler. I denne situation ville det forekomme uacceptabelt, om forfatteren ikke kunne drages til ansvar. Forfatteren vil i øvrigt ofte selv være interesseret i, at han alene er ansvarlig, idet dette giver ham større frihed i forhold til redaktøren. Ved artikler, som måske ligger på grænsen til det krænkende, ville redaktøren, såfremt denne også kunne gøres ansvarlig, formentlig i visse situationer være tilbøjelig til at modsætte sig en offentliggørelse.

I de tilfælde, hvor en redaktør selv aktivt har medvirket til eller haft kendskab til den retsstridige artikel påhviler ansvaret såvel forfatteren som redaktøren, se presselovens § 6, stk. 3, 3. pkt.

For bøder, der er idømt redaktøren af et periodisk skrift på grund af skriftets indhold, gælder der en særlig regel om, at udgiveren hæfter herfor, men med regresadgang over for redaktøren.

Straffelovens regler vedrørende ansvarsgrundlaget berøres ikke af presseloven. Bedømmelsen af, om en artikel er retsstridig, sker uafhængigt af presselovens regler. Dette spørgsmål skal og kan alene besvares via de i lovgivningen i øvrigt opstillede regler om ytringsfrihedens grænser.

3.1.2. Radio og fjernsyn

Presseloven gælder ikke for radio og fjernsyn. For lovovertrædelser, der begås i radio- og fjernsynsudsendelser, gælder de almindelige strafferetlige ansvarsregler.

Lov om radio- og fjernsynsvirksomhed indeholder ikke regler om strafansvaret for udsendelsernes indhold. Ansvar påhviler de personer, der opfylder de almindelige betingelser for at ifalde strafansvar efter straffelovens regler herom. En lovovertrædelse i en radio- eller tv-udsendelse kan derfor medføre strafansvar for enhver, der forsætligt (eller eventuelt uagtsomt) har medvirket ved overtrædelsen. Ansvar kan således pålægges den egentlige gerningsmand, en manuskriptforfatter, såvel som producere, tekniske medhjælpere og en programchef, der har godkendt

programmet til udsendelse. Derimod vil ingen kunne ifalde ansvar for udsendelsen på et objektivt grundlag.

3.2. Massemediernes erstatningsretlige ansvarssystem

Erstatningsansvar indtræder kun, hvor der foreligger et ansvarsgrundlag. Dansk ret indeholder kun i begrænset omfang lovregler om ansvarsgrundlaget. Ud fra domspraksis har teorien som det almindelige grundlag for erstatningsansvaret formuleret den såkaldte »culpapregel«. Efter culpapreglen ifalder en skadevolder ansvar for uforsvarlig adfærd, der kan tilregnes denne som forsætlig eller uagtsom. Herudover er det en betingelse, at skaden er en adækvat (påregnelig) følge af den ansvarspådragende adfærd, og at skaden har ramt en interesse, der er værnet ved erstatningsreglerne. Endelig må der ikke foreligge subjektive undskyldningsgrunde, såsom ung alder eller manglende fornuft.

Culpapreglen suppleres med det almindelige princip i dansk ret, at en arbejdsgiver er erstatningsansvarlig for de skadevoldende handlinger, som de ansatte pådrager sig ved uforsvarlig adfærd, der er udvist under arbejdets udførelse for arbejdsgiveren. Dette erstatningsansvar uden culpa fra arbejdsgiverens side forudsætter, at den ansatte har handlet culpøst, og bygger på reglen i Danske Lov 3-19-2, der har følgende ordlyd:

»End giver Husbond sin Tiener, eller anden, Fuldmagt paa sine Vegne at forrette noget, da bør Husbonden selv at svare til hvad derudi forseis af den, som hand Fuldmagt givet haver, og af hannem igien søge Opretning.«

Som hovedregel anerkender dansk ret kun erstatningsansvar for økonomisk tab. En retsstridig offentliggørelse eller udsendelse kan derfor kun medføre krav på erstatning efter de almindelige erstatningsregler, hvis der er dokumenteret et økonomisk tab for den skadelidte person eller virksomhed m.v. som følge af krænkelsen. For så vidt angår personskaade, skal den ansvarlige efter erstatningsansvarslovens § 1 bl.a. betale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og »andet tab«. Lovens regler om erstatning for helbredelsesudgifter, godtgørelse for svie og smerte og for varigt mén samt erstatning for tab eller forringelse af erhvervsvevne vil derimod næppe få større praktisk betydning for skader forvoldt af massemedierne.

Erstatning for ikke-økonomiske skader forekommer dog, når der foreligger en særlig hjemmel herfor. Efter § 26 i erstatningsansvarsloven skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, betale den forurettede godtgørelse for tort. Godtgørelse for tort kan selvsagt